

ФОРМУВАННЯ ЕТНОКУЛЬТУРИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА В РОБОТІ З ПОЕТИЧНИМИ ОБРАЗАМИ УКРАЇНСЬКОЇ ПІСНІ У ЗМІСТІ ВОКАЛЬНОГО НАВЧАННЯ

FORMATION OF ETHNO-CULTURE OF FUTURE MUSIC TEACHERS IN WORKING WITH POETIC IMAGES OF UKRAINIAN SONG IN THE CONTENT OF VOCAL TRAINING

Стаття присвячена розкриттю шляхів формування етнокультури майбутніх учителів музичного мистецтва у змісті вокального навчання.

Етнокультура апелює до використання методів прийомів лінгвістичного й лінгвокультурологічного аналізу текстів, передавання семантичних акцентаторів у вокальному виконанні, художній музичній обробці твору. На рівні вокально-орфоепічної культури майбутні фахівці виробляють функціональну грамотність у розробленні й реалізації фонетико-інтонаційного малюнку твору. Художня образність аналізованого тексту визначає відповідну музично-стильову реляцію. Художньо-музична обробка твору відтворює традиції національної музичної культури, а також екзистенції, пережиті і втілені у композиторському / виконавському вирішенні.

У публікації розкрито діахронний підхід до інтонаційної ідеї української народнопісенної творчості. На прикладі творчості вітчизняних композиторів Григорія Сковороди, Миколи Леонтовича (фонд художніх обробок для хору українських пісень становить понад 200) досліджено музично-стильові особливості текстів пісень в авторській композиторській обробці. Етнокультурна основа вокальної інструментовки (поєднання прийомів народної підголоскової, мелодико-інтонаційної й ладо-ритмічної матерії й класичної імітаційної поліфонії) співвідноситься з акцентаторами художніх образів української пісні. Подано зразки аналізу поетичних образів української пісні, корелятивних музично-звукових образів при художньому обробленні. Розглянуто класичну музичну українську спадщину релігійного змісту (на прикладі збірки Григорія Сковороди «Сад божественних пісень», календарно-обрядових пісень зимового циклу в художній обробці для хору Миколи Леонтовича).

Динаміку традиційних художніх образів простежено на прикладі творчості музичного гурту «Лікардіїська Терція» (розвиток драматизму музичного художнього образу, авторське вирішення в добірї художньо-музичних засобів виразності, передаванні емоційно-психологічного стану засобом музично-стильової фактури).

Ключові слова: професійна підготовка, майбутні учителі музичного мистецтва, етнокультура, вокальне навчання, вокальна підготовка, мовно-літературна підготовка,

поетичний образ, жанр української пісні, герменевтика.

The article is devoted to revealing the ways of forming the ethnoculture of future teachers of musical art in the content of vocal training.

Ethnoculture appeals to the use of methods and techniques of linguistic and linguocultural analysis of texts, transfer of semantic accents in vocal performance, artistic musical treatment of the work. At the level of vocal and ortho-epic culture, future specialists develop functional literacy in the development and implementation of the phonetic-intonation pattern of the work. The artistic imagery of the analyzed text determines the corresponding musical and stylistic relationship. The artistic and musical processing of the work reproduces the traditions of national musical culture, as well as the existence experienced and embodied in the compositional / performing solution.

The publication reveals a diachronic approach to the intonation idea of Ukrainian folk song creativity. On the example of the work of domestic composers Hryhoriy Skovoroda and Mykola Leontovych (the fund of artistic arrangements for the choir of Ukrainian songs is more than 200), the musical and stylistic features of the song texts in the author's compositional arrangement are studied. The ethno-cultural basis of vocal instrumentation (combination of folk subvocal, melodic-intonational and lado-rhythmic techniques and classical imitative polyphony) correlates with accentuations of artistic images of Ukrainian song. Samples of analysis of poetic images of Ukrainian song, correlative musical-sound images in artistic processing are presented. The classical Ukrainian musical heritage of a religious content is considered (on the example of the collection of Grigoriy Skovoroda "The Garden of Divine Songs", calendar-ritual songs of the winter cycle in an artistic arrangement for the choir of Mykola Leontovych).

The dynamics of traditional artistic images is traced on the example of the work of the group "Picardian Third" (development of the drama of the musical artistic image, the author's decision in the selection of artistic and musical means of expression, the transfer of an emotional and psychological state by means of a musical and stylistic texture).

Key words: professional training, future music teachers, ethnoculture, vocal training, vocal training, linguistic and literary training, poetic image, Ukrainian song genre, hermeneutics.

УДК 378:[37.011.3–051:78]:39
DOI <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2023/56.1.17>

Мишеніна Т.М.,

докт. пед. наук, професор,
професор кафедри української мови
Криворізького державного педагогічного
університету

Качайло К.А.,

канд. філол. наук, доцент,
доцент кафедри української мови
Криворізького державного педагогічного
університету

Постановка проблеми в загальному вигляді.

Розуміння етнокультури ґрунтується на знаннях про методи і прийоми лінгвістичного й лінгвокультурологічного аналізу національно-культурних мовних одиниць, їх послідовне застосування в процесі інтерпретації сюжетної лінії, художнього образу. У змісті вокального навчання майбутніх

учителів музичного мистецтва герменевтика поетичних образів апелює до моделі світу, яка, своєю чергою, співвідносна з культурою історичного типу. Лінгвістичний аналіз художнього тексту передбачає застосування алгоритму інтерпретації фонових знань як історичного дискурсу, механізму вираження етнокультурної специфіки.

Вокальне навчання майбутніх учителів музичного мистецтва охоплює вокальну й мовно-літературну підготовку. Розвиток аудіальної грамотності забезпечується шляхом виразного читання творів етнокультури із дотриманням фонетико-орфоепічних норм. Виконавська майстерність безпосередньо залежить від уміння ретранслювати естетичні переживання від сприйняття твору у художній / художній музичній обробці.

Духовно-емоційна комунікація, здійснювана у процесі виконання твору етнокультури, засвідчує інтермедійність музичного мистецтва. Прикладом може слугувати музично-стильова робота з народнопісенним спадком загалом, українською піснею – зокрема. Інтермедійність української пісні з позиції діяхронного підходу визначає сучасний дискурс змістовної форми, презентує оригінальні художньо-звукові образи, новаторські композиторські вирішення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Вокальне навчання майбутніх учителів музичного мистецтва розглядають у змісті мовно-літературної і вокальної підготовки, виробленні вокально-орфоепічної культури, яка полягає не лише в дотриманні акцентуаційних норм і виконавської майстерності, але також функціональної грамотності у вокально-мовному інтонуванні на основі етнокультурних традицій вокалізму у музичному мистецтві (М. Боровик [2, с. 151–155], О. Костюченко, В. Медушевський [1, с. 148–158]).

Використання у змісті вокального навчання етнокультурної музичної спадщини досліджували в аспекті герменевтики художніх образів, музично-стильових композиторських вирішень (Д. Багалій, М. Каган, О. Потебня, О. Ребров [1, с. 115–119;]).

Творча спадщина українських композиторів, які інтегрували духовно-сакральний і фольклорний музичний дискурси, інтермедіальність української народнопісенної й духовно-церковної тканини стала предметом вивчення теоретиків музики / літературознавства, композиторів, педагогів, філософів (Д. Багалій [1, с. 26–30], М. Гобдич, В. Іванова, Б. Луканюк, М. Скорик, В. Москаленко [4, с. 115–119; 5, с. 98–102]; О. Семенов [6, с. 200–204]).

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. У фаховій підготовці майбутніх учителів музичного мистецтва одним із визначальних напрямів є формування етнокультури майбутніх учителів музичного мистецтва. У вокальному навчанні здійснення лінгвістичного аналізу тексту фольклорного жанру – пісні – на інтегральній основі дозволяє простежити розвиток поетичного образу, характеру, виокремити його складники, розробити інтонаційний малюнок. Вокально-національні традиції у виконанні народного твору суголосно з художнім порівневим аналізом тексту дозволяють промодельовувати варіації

композиторського вирішення (мелодико-інтонаційні, ладо-ритмічні характеристики).

Діяхронний підхід до аналізу поетичного образу тексту фольклорного жанру дозволяє простежити його (образу) динаміку; на рівні емоційного інтелекту не лише транслювати драматизм (розвиток характеру) створеного образу, але також відтворити засобом віднайдення поліфонічних прийомів поліхудожній образ у змісті самобутньої української культури.

Мета статті – розкрити шляхи формування етнокультури майбутніх учителів музичного мистецтва в роботі з поетичними образами української пісні у змісті вокального навчання.

Виклад основного матеріалу. Фахова підготовка майбутніх учителів музичного мистецтва орієнтована на вироблення мовно-літературної і вокальної функціональної грамотності, з одного боку, з іншого, – ідеться про моделювання академічного дискурсу, де інтеракція стає визначальним форматом пізнання галузевого знання, формування наукової картини світу. Контекстне навчання майбутніх музикантів у викладанні фахово орієнтованих мовних дисциплін охоплює курси («Українська мова професійного спрямування», «Академічне письмо», «Вокальна підготовка», «Виразне читання»), має визначальною рисою інтегральність, оскільки ознайомлення з українською і світовою культурами спрямоване на засвоєння й подальшу інтеріоризацію цінностей, формування цілісної особистості, здатної творчо реалізувати і передавати цінності, мати високий рівень сформованості аксіологічної компетентності, володіти алгоритмом герменевтики етнокультурних і світових цінностей і символічних реляцій.

Мовно-літературна підготовка майбутніх учителів музичного мистецтва на рівні відтворення передбачає ознайомлення з національним і світовим надбанням (художнє мистецтво – літературне слово відповідно до жанрової варіативності і художніми напрямками; кодифікація літературної мови, функціональні стилі); оволодіння методиками герменевтики текстових і музично-словесних образів.

Насамперед ідеться про вміння виокремлювати й аналізувати художні образи, символи, концепти (як універсальні, так й етноконцепти), а також простежувати особливості їх лінгвалізації в національній і світовій культурах. Рівень сформованості естетичного порогу майбутнього фахівця, а також емоційного інтелекту дозволяє здійснити глибокий аналіз культурного досвіду, закладеного в тому чи тому художньому образі або концепті, виокремити культурологічні і гносеологічні виміри, відтворити результати герменевтики безпосередньому виконанні.

Робота майбутніх учителів музичного мистецтва з поетичними образами української пісні визначає відповідні напрями (герменевтика тексту народної пісні як словесно-музичного твору, призначеного

для співу, орієнтована на вивчення строфічної будови, засобів досягнення виразної ритмізації, музикальності звучання, способів синтаксичного паралелізму). Фольклорна пісня як жанр поезії і вокально-музичний твір розкриває спектр переживань, винюансовує багатий вимір людської душі.

Сучасна пісня популярної музики є музично формою, що складається з куплетів і приспівів, поширена в різних напрямках. Сучасна пісня презентована також як сучасна обробка народної пісні. У вокальному навчанні майбутніх учителів музичного мистецтва робота з поетичними образами української пісні орієнтована на здійснення герменевтичного аналізу семантичних конотацій у динаміці метафоричних реляцій; з позиції діакронії – з позиції переосмислення, надання додаткових значенневих відтінків ключових понять.

1. Прикладом слугує лінгвалізація сакрального в концептуальній і мовній картині світу, а також відображення сакральних образів на рівні узагальнених знань про відповідні поняття («священний», «Бог», «благий вчинок / переступ, гріх», «заповідь», «людина / душа», «правда / неправда», «віра»).

Класична українська музика релігійного змісту представлена відповідними творами, що апелюють до акцентуації цінностей, пов'язаних з осмисленням філософії пізнання Бога. Герменевтика творів релігійної тематики орієнтована на віднайдення екзистенцій, пов'язаних із філософським і метафізичним осмисленням сакральних текстів. Апелюючи до сакральної лексики, викладач подає лінгвістичний й історико-культурний коментарі до текстів. Рекомендованим супроводом є творчість Григорія Савича Сковороди (1722-1794) (збірка «Сад божественних пісень», твори «Херувімська» (розшифрований музикознавицею І. Комаровою), канти «Ангели снижайтесь», «Пастирі милі»). Філософська концепція макро- і мікросвітів Григорія Сковороди знайшла послідовне висвітлення у його літературних творах релігійного змісту. Робота майбутніх учителів музичного мистецтва з текстами письменника і композитора спрямована на здійснення лінгвістичного аналізу ключових сакральних відповідників, а також герменевтику філософських екзистенцій, утілених у слові майстра слова.

Рекомендованим є вивчення біографічного творчого шляху українського митця, де на прикладі здійснених сучасниками досліджень, наприклад, дослідниці українського музичного мистецтва І. Комарова, О. Шреєр-Ткаченко, філософської, літературної і педагогічної спадщини Григорія Сковороди – Д. Багалій. Такі тексти надають змогу, з одного боку, аналізувати фаховий термінологічний апарат у професійній підготовці музикантів (на прикладі музичного спадку Григорія Сковороди – *мелодична фраза, лірико-наспівна інтонація, контрастне зіставлення, імітаційна поліфонія, партесний концерт, діатоніка,*

ладо-гармонійна основа, ладові перемінності, мажор – паралельний мінор – як відтворення дуальності світу, взаємозв'язку макро- і мікросвітів; кореляції антонімічних уявлень про світ, одночастинний партесний багатоголосний хоровий концерт, церковний концерт, кант), з іншого, – ознайомитись із вітчизняними традиціями музичного мистецтва, шляхами трансферу філософських універсалій у музично-поетичний образ Сковородинських «божественних пісень». Герменевтика музично-поетичних образів засвідчує поєднання традицій класичної духовної музики і музики, що інтонує народнопісенний мелос, причому інтування дозволило якомога багатогранно і винюансовано відтворити внутрішній зміст душі, динаміку і «космічність» перебігу людських почуттів.

Оскільки мовно-літературна і вокальна професійна підготовка майбутніх учителів музичного мистецтва мають основою вироблення майстерності виразного читання і функціональної грамотності у виконанні музичного твору, на практичних заняттях з «Української мови за професійним спрямуванням», «Виразного читання» задля вироблення якостей мовлення правильності (дотримання акцентуаційних норм); точності (на рівні інтонаційного малюнку, логічного наголосу на ключових поняттях, через які транслюється музично-естетичний образ, виконавської варіативності залежно від акцентуації тих чи тих осмислень екзистенцій, рівня розвитку емоційного інтелекту і відповідних акумуляцій у виконанні музичного твору).

Ознайомлення з вітчизняними традиціями виконання творів релігійного змісту передбачає їх прослуховування на заняттях концертів у записі (Хор Національної музичної академії ім. П. І. Чайковського, Київський камерний хор); проведення майстер-класів із виконання творів сакрального змісту.

Морально-естетичні узагальнення, ґрунтовані на релігійному змісті, знайшли свою реалізацію у музично-поетичних образах пісень, у тому числі і сатиричного характеру: «Ой ти, пташко, жовтобока», «Стоїть явір над водою», «Про правду і кривду», «Всякому городу нрав і права» (модифікації канта; одноголосна пісня у п'єсі І. Котляревського «Наталка Полтавка»; однойменній опері М. Лисенка). Етнокультурна українська традиція виконання пісень поєднує темпоритм української народної мови (хорей і ямб, речитатив у виголошенні) і ритміку народної пісні (наспівний характер і вокальність).

Сучасна українська пісня містить релятиви сакрального (наприклад, творчість вокального ансамблю (української акапельної формації) «Пікардійська Терція», засновники якого (Богдан Богач (бас), Андрій Капраль (тенор, сопрано), Ярослав Нудик (тенор), Андрій Шавала (баритон), Володимир Якимець (тенор)) використали збірку

«Сад божественних пісень» як основу у музичному дискурсі для відтворення уявлень про «Світ Божий» і красу людських переживань – «Сад ангельських пісень»). У змісті професійної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва пропонували підготувати проекти: «Сучасна українська пісня: народні традиції і сучасність», у якому мав місце лінгвістичний аналіз сакральних понять, використовуваних у текстах пісень збірки «Сад ангельських пісень», застосовувалися герменевтичний, компаративний і діяхронний підходи. Зіставлялися історичний образ Мандрівника і Пустельника (архітектоніка метафоричних авторських стилізацій на прикладі пісень «Пустельник» – *пустельник, кам'яна земля, хата із каменю, ложе кам'яне, крила кам'яні, закам'янілий вицвілий сон, пісні із каменю зацвітуть; смерть / воскресіння*); «Сад ангельських пісень» – *сад пісень, древній менестрель, янголята, ангельські діти, пісні про людей, пір'я золоте, білий корабель*.

Герменевтика змісту сакральних понять має місце в пісні «Нехай і холод, і вітри» (трансляція біблійних настанов у вимірі духовних цінностей – *злидар / володар <усього світу>; з тобою як у раю (з коханою); <в моїй короні ти як самоцвіт>* – вага любові як найдорожчої цінності).

Етнокультурна традиція вокально-фонаційного і вокально-мовного інтонування пісні «Запитався я...» реалізована через звернення (праукраїнські язичницькі уявлення про світ) до уособлених явищ – вільного Вітру, могутнього Моря, високого Сонця; діалог будується питаннях про смисл життя людини, розуміння буття на землі, що полягають у ключовому вислові «Чим святі заповіді життя?» (віднесення до заповідей, викладених у Біблії). Відповідь набуває форми настанови (наслідування екзистенції Вітру, Моря), самостійного віднайдення відповіді у власному мікросвіті: *<... А душа вчула горить>*. Лінгвістичний аналіз тексту пісні дозволяє простежити реляцію сакральних конотацій сакрального поняття *зорі* як дітей сонця і місяця, як об'єктивації життя відповідно до Божих імперативів; *Сонця* як язичницького бога Купала; уособлення Різдва, Коляди; як символу «ока / обличчя Божого», живої, гарячої (тобто християнської) душі.

Стилізація тексту пісні «Осінні холоди» репрезентує мотив народження *зорі* як символу кохання (*<хоча б одна зійде зоря сюди, де ти і я, де я і ти>*), «освячення» стихій *<небесна висота>*, *<небесна вода>*.

Етнокультурний трансфер у сучасній українській пісні полягає у відтворенні релігійних констант, які визначають «правдивий» (який відповідає біблійним заповідям) життєвий шлях людини; моделюванні конотацій сакральної лексики в сучасній українській пісні, де семантичними акцентаторами є *життя, відчуття сакральності життя, персоніфікація природи, стосунки, праця, внутрішнє горіння*.

Народнопісенна основа стала підґрунтям не лише оригінальних обробок гурту («Туман яром», «Йшли корови», «Ой, Марічко»), музиканти використовують музично-поетичний образ *качати* пісні «Гей, пливе кача...» як образ українського захисника, образ набуває історичного підтексту (). Семантичне стягнення спостерігаємо на рівні діяхронії понад трьохсотлітньої боротьби українського народу за історико-культурний розвій. Сакральності образ *качати* набуває не лише на рівні пам'яті про героїчно загиблого воїна, але також на рівні високості вчинку захисника, якого народ шановує. Етнокультурний акцентатор *пташати*, який зростає воїном, має виконувати громадянський обов'язок навіть ціною власного життя, з одного боку; з іншого, – невинність дитячої душі, суворість захисника, трагізм, що переживає матір і весь народ через втрату синів (*<Ти ж на моїм серцю лежала...>*), – усе це формує сучасний образ *качати* – національного героя. Інтонаційна партитура має враховувати символізм кольорів *білий – червоний*, де *білий* спектральний семантичний корелят означає *невинність, душевні світлі порухи, життя, світ Божий, червоний – кров, боротьбу, звитягу, сакральність, пам'ять, сердечність і невимовно глибокий вимір переживання втрати, переживання екзистенції буття нації*. У виробленні вокально-орфоепічної культури викладач наголошує на особливостях інтонаційного малюнку при читанні аналізованого твору, коли вокально-мовне інтонування відтворює поетичні образи української пісні відповідно до національно-виконавських традицій.

Народну пісню виконав гурт у 2014 році під час поховання героїв Небесної сотні. Символьна динаміка стає алюзією про історію українського народу, виконана музикантами композиція не лише стала відтоді символом прощання з героями, але також символом сакральної пам'яті про тих, хто важко захищає народ.

2. Біблійний текст через притчі і фраземи, молитви, заповіді (*Божий знак, Бути на хресті, Бути на хресній дорозі, Чиста душа, Хліб насущний, Тридцять срібняків*), оповіді про життя Ісуса Христа відтворюють досвід осмислення людиною внутрішнього світу, а також причинно-наслідкові зв'язки поведінки людини, окреслюють імператив, утілений у заповідях, у діях людини. Рекомендованим у змісті професійної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва є ознайомлення з фрагментами Пересопницького Євангеліє (1556–1561 роки написання в монастирі князів Заславських при церкві Святої Троїці та в Пересопницькому монастирі на Волині). Важливо наголосити на тому, що текст Пересопницького Євангеліє становить духовну святиню українського народу, репрезентує взірець конфесійного стилю староукраїнською мовою. Нині мистецький твір є символом національної духовної культури,

Президенти України присягають на Конституції й Пересопницькому Євангеліє, засвідчуючи духовну відданість народу.

У вокальному навчанні майбутні музиканти ознайомлюються з мистецтвом виконання церковної музики, традиціями церковного співу. У роботі з образами сакрального твору, наприклад, молитви «Отче наш».

Інтонаційний малюнок, який інтегративно відтворює класичні традиції і традиції вітчизняного хорового виконання спостерігаємо на прикладі духовної музики українського композитора Дмитра Бортнянського (1751-1825), який використовує мелодіку для концерту, яка безпосередньо пов'язана з українським фольклором, обрядово-календарними й ліричними (родинно-побутовими) піснями. Майбутні учителі музичного мистецтва декламують українські пісні, які стали етнокультурними фоновими акцентаторами музичних концертів композитора: «Летять галки», «Ой ходив козак». Прослуховуючи духовні концерти, майбутні фахівці виокремлюють прийоми музичної виразності, характерні для української народної пісні – енергійні вигуки, перегукування. Фольклорна музична основа стала визначальною в освідуванні і прославлянні Великодня.

У фольклорному плані об'єктивація сакрального засвідчує часткову деактуалізацію архетипних значень, що спостерігаємо на прикладі композиторських обробок Миколи Леонтовича (1877–1921) календарно-обрядових пісень, зокрема *щедрівок і колядок* «Небо і земля», «Ой на ріці на Йордан», «Щедрик»). Композитор дотримувався принципів художньої обробки, особливості якої полягала в розвитку ладо-ритмічних і мелодико-інтонаційних вимірів народної пісні, відтворення суголосності виражальних музичних засобів і поетичних образів, мелодичного змісту (темпоритму). Хор «Щедрик» відтворює багатоголосну фактуру, покладену на музикальну основу календарно-обрядової пісні. Композиторське вирішення відтворює поетичний образ щирої душі, добрих господарів, піднесення і радість у зв'язку з сакральною подією.

Вироблення вокально-орфоепічної культури майбутніх учителів музичного мистецтва на етнокультурних традиціях виразного й герменевтичного читання української народної пісні передбачає інтонування головного народнопісенного образу, відтворення динаміки у його розвитку, драматизму тощо. Архітектоніка поетичного образу української народної пісні передбачає дотримання, з одного боку, монолітності музикальної форми, з іншого, – розвитку образу залежно від закладеного сюжету й оцінного його шкалування. Творча спадщина Миколи Леонтовича складає понад 200 художніх обробок українських

народних пісень, рекомендованим є декламування, вироблення артикуляційної техніки, інтонаційної емоційної динаміки за такими напрямками національно-виконавських традицій: драматизм події, життя («Козака несуть» – народний реквієм; «Пряля» – трагічний образ молодої жінки, «Мала мати одну дочку» – доля матері й дочки); варіативність куплетів й імпровізаційність у виконанні як імітація поліфонії («Ой вербо, вербо», «Над річкою, бережком» – канон чумацької пісні; «Дударик» – звукове образотворення народного інструмента дуди або кози).

Різдвяна збірка музичного гурту «Пікардійська Терція» «З неба до землі» засвідчує композиторське вирішення, яке ґрунтується на народнопісенних традиціях виконання, має місце новаторство в сучасній обробці творів релігійної тематики, де традиційні сакральні поетичні образи, утілені в текстах щедрівок і колядок «На Святий вечір», «Нова радість», «Небо і земля», «Пречистая Діва», «Добрий вечір тобі, пане господарю» набувають художньо відтвореної щирості, відкритості, відчуття небесності.

Канонічне виразне читання української народної пісні і вокально-поетична імпровізація забезпечують вироблення вокально-орфоепічної культури, сприяють розвитку функціональної грамотності у здійсненні герменевтики народних поетичних образів.

Висновки та перспективи дослідження. Герменевтика поетичних образів в українських народних піснях у вокальному навчанні майбутніх учителів музичного мистецтва сприяють виробленню вокально-орфоепічної грамотності, з одного боку, з іншого, – виробити вміння віднаходити гармонію між утіленим поетичним образом, драматизмом і динаміки розвитку характеру образів, і виражальними засобами, поліфонічними прийомами.

Етнокультурні образи, відтворені засобом художньої обробки народної пісні, використання колоритної гармонії, яка характерна для народнопісенного музичного вирішення, – транслують духовні цінності українського народу, забезпечують збереження народно-виконавських традицій, а також сприяють подальшому творчому розвитку у віднайденні екзистенцій, модерних прийомів композиторського вирішення.

Перспективами подальших розвідок є формування інтегративних модулів у змісті фахової підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва, зміст яких передбачає використання народнопісенного фонду для формування вокально-орфоепічної культури, розвитку емоційного інтелекту у процесі герменевтики поетичних образів, спостереження над особливостями композиторського вирішення в обробленні української пісні на основі діахронного підходу.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Багалій Д. І. Український мандрований філософ Гр. Сав. Сковорода [Електронна копія] Електрон. текст. дані (1 файл : 588 Мб). Харків : Держ. вид-во України, 1926. 397 с. (Київ : НБУ ім. Ярослава Мудрого, 2017). URL: <https://elibr.nlu.org.ua/object.html?id=8630>.
2. Боровик М. Давньоруський церковний спів. Історія української музики. Київ : Наук. думка, 1989. Т. 1. С. 148–171.
3. Інтертекстуальність та інтермедіальність: в просторі української мови, літератури та культури : монографія ; гол. ред. Алла Архангельська / А. Загнітко, Г. Сюта, С. Єрмоленко та ін. Olomouc : Univerzita Palackého, 2018. 307 с.
4. Історія української культури : підручник / В. А. Качкан, О. Б. Величко, Н. М. Божко; за ред. проф., д-ра філол. наук, акад. АН ВШ України, засл. діяча науки і техніки В. А. Качкана. 4-те видання. Київ : ВСВ «Медицина», 2021. 368 с.
5. Леонтович М. Духовні хорові твори / упор. В. Іванова. Київ, 1993. 128 с.
6. Семенов О. М. Етнолінгводидактична культура педагога. Практикум : навчальний посібник. Київ, Глухів, 2006. 251 с.